

“Vammaiset käyttävät ja tarvitsevat samoja palveluja kuin kuka tahansa. Niiden lisäksi vammaiset tarvitsevat erityispalveluja, joita kuka tahansa ei tarvitse.”

Miksi vammaiset henkilöt pitää ottaa erikseen huomioon sote-uudistuksessa?

- YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista on velvoittavaa lainsäädäntöä, joka on sovellettava sote-rakenteissa ja niitä koskevassa päätöksenteossa.
- YK:n vammaisopimus on oltava läpileikkaavasti mukana lainsäädäntöä valmisteltaessa ja toimeenpantaessa.
- Yleissopimuksen 4.3 artiklan mukaisesti kaikissa vammaisia henkilöitä koskevissa päätöksentekoprosesseissa on neuvoteltava tiiviisti vammaisten henkilöiden kanssa sekä osallistettava heidät heitä edustavien järjestöjen kautta.

Miksi vammaiset henkilöt pitää ottaa erikseen huomioon sote-rakenteissa?

- Vammaisten henkilöiden saamien palveluiden saamisessa ja saatavuudessa vallitsee huomattavaa eriarvoisuutta ja maantieteelliset erot ovat suuria.
- Tällä hetkellä vammaisten henkilöiden palveluita koskeva osaaminen on hajallaan ja siitä puuttuu yhteistyö.
- Palveluintegraatiosta hyötyisivät erityisesti paljon eri palveluita käyttävät.

Vammaisasioiden osaamiskeskus

- Vammaisasioiden osaamiskeskus mahdollistaa yhden luukun periaatteen.
- Vahva asiantuntijuus takaa oikeat ja oikea-aikaiset palvelut.
- Kaikkien osapuolten resursseja säästyy.
- Palveluiden koordinointi selkeytyy.
- Asiantuntijuus ja moniammatillisuus vahvistuu.

Miten suhteutuu sote-keskuksiin ja lähipalveluihin?

- Palveluntarpeen tunnistaminen voi tapahtua sote-keskuksissa, joista ohjaus tarvittaessa vammaisasioiden osaamiskeskukseen.
- Osaamiskeskuksilla pienempiä aluepisteitä sote-keskuksissa väestörakenteen ja palvelutarpeen mukaisesti.
- Palveluiden ja asiantuntijakonsultaation jalkauttaminen alueille sekä etätapaamisten hyödyntäminen.

Kehitysvammaisten henkilöiden tilanne

- Lakkautettavien erityishuoltopiirien palvelut ja osaaminen on turvattava.
- Vaativat erityispalvelut ovat yleensä luonteeltaan moniammatillisia.
- Vaativat erityispalvelut ovat pääosin lähi- ja muita palveluja tukevia rakenteita.
- Osaamiskeskuksen erityisosaamista tarvitaan tulevaisuudessa sote-keskuksissa, perhekeskuksissa, hyvinvointialueiden sote-palveluissa ja vaativissa erityispalveluissa.